

ESO. 4t curs. Llatí

Com convertim un recinte arqueològic en un museu interactiu?

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar

1. Valorar el paper de la civilització llatina en l'origen de la identitat europea, comparant i reconeixent les semblances i diferències entre llengües i cultures, per analitzar críticament el present.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL2, CP2, CP3, CC1, CCEC1.

Criteris d'avaluació

1.1. Descriure el significat de productes culturals del present, en el context dels desenvolupaments culturals a Europa, comparant les semblances i diferències amb l'Antiguitat llatina.

1.2. Valorar de manera crítica les maneres de vida, costums i actituds de la societat romana en comparació amb els de les nostres

societats a partir del contingut de fonts llatines en diferents suports.

Competència específica 2 a desenvolupar

2. Conèixer els aspectes bàsics de la llengua llatina, comparant-la amb les llengües d'ensenyament i amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per valorar els trets comuns i apreciar la diversitat lingüística com a mostra de riquesa cultural.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CP2, CP3, STEM1, CE3.

Criteris d'avaluació

2.2. Inferir significats de termes llatins aplicant els coneixements lèxics i fonètics d'altres llengües del repertori individual.

2.3. Ampliar el cabal lèxic i millorar l'expressió oral i escrita, incorporant llatínismes i locucions usals d'origen llatí de manera coherent.

Competència específica 3 a desenvolupar

4. Comprendre textos originals llatins, traduint del llatí a la llengua d'ensenyament i desenvolupant estratègies d'accés al significat d'un enunciat senzill en llengua llatina, per assolir i justificar la traducció pròpia d'un passatge.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL2, CP2, CP3, CD2, STEM1.

Criteris d'avaluació

4.2. Traduir textos breus i senzills amb termes adequats i expressió correcta en la llengua d'ensenyament, justificant la traducció i manifestant la correspondència entre l'anàlisi i la versió realitzada.

4.3. Produir mitjançant retroversió oracions simples utilitzant les estructures pròpies de la llengua llatina.

Competència específica 4 a desenvolupar

5. Descobrir, conèixer i valorar el patrimoni cultural, arqueològic i artístic romà, apreciànt-lo i reconeixent-lo com a producte de la

creació humana i com a testimoni de la història, per identificar les fonts d'inspiració i distingir els processos de construcció, preservació, conservació i restauració, així com per garantir-ne la sostenibilitat.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CP3, CD1, CD3, CC1, CC4, CCEC1, CCEC2.

Criteris d'avaluació

5.1. Explicar els elements de la civilització llatina, especialment els relacionats amb la mitologia clàssica, identificant-los com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques.

5.2. Reconèixer les petjades de la romanització en el patrimoni cultural i arqueològic de l'entorn, identificant els processos de preservació, conservació i restauració com un aspecte fonamental d'una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat ambiental i la cura del seu llegat.

5.3. Exposar de manera oral, escrita o multimodal les conclusions

ESO. 4t curs. Llatí

obtingudes a partir de la recerca, individual o col·lectiva, del llegat material i immaterial de la civilització romana i la seva pervivència en el present a través de suports analògics i digitals, seleccionant informació, contrastant-la i organitzant-la a partir de criteris de validesa, qualitat i fiabilitat.

Sabers bàsics

- Aspectes geogràfics, històrics, culturals, polítics i lingüístics de la civilització llatina presents en la noció actual d'Europa i de la seva cultura.
- Estratègies i eines per relacionar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits.
- Importància de la civilització llatina en la configuració, reconeixement i anàlisi crítica de la nostra identitat com a societat.
- Els casos i els seus principals valors sintàctics.
- La flexió nominal, pronominal i verbal.
- Retroversió d'oracions senzilles.
- Pervivència del llegat material (llocs arqueològics, inscripcions, construccions monumentals i

artístiques, etc.) i immaterial (mitologia clàssica, institucions polítiques, oratòria, dret, rituals i celebracions, etc.) de la cultura i la civilització llatines.

- Característiques del patrimoni cultural romà i del procés de romanització.
- Interès i iniciativa a participar en processos destinats a conservar, preservar i difondre el patrimoni arqueològic de l'entorn.
- Eines analògiques i digitals per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal.
- Respecte de la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i els continguts utilitzats.
- Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.

Context o contextos

Social i professional.

Dinàmiques de presa de consciència

El departament de Cultura del Consell de la teva illa vol convertir un recinte arqueològic amb restes romanes en un lloc més atractiu per a un públic no especialitzat. De moment, només han sortit a la llum restes d'unes termes i d'un temple de la tríada capitolina (se'n poden triar altres).

Per aconseguir això, han de menester un projecte que dinamitzi el lloc. Després, una empresa especialitzada durà a terme aquest projecte.

L'entitat de la qual sou representants vol presentar un projecte senzill al Consell per convertir aquest jaciment en un lloc interactiu.

(Segons el nombre d'alumnes, es poden fer diferents projectes per presentar al Consell)

El propòsit del repte és la confecció d'un projecte que compti amb els següents requisits:

- recollida d'informació sobre els edificis proposats i sobre les figures mitològiques objecte d'estudi,
- manejar un vocabulari bàsic i unes estructures lingüístiques adients en llengua llatina que acompanyin el projecte,

- organitzar la informació i presentar-la de forma ordenada i acurada i

- elaboració de material final que doni suport al projecte.

El professor ha d'elaborar una graella sobre els coneixements previs que tenen els alumnes sobre el tema objecte d'aprenentatge.

Cada fase del projecte és supervisada i avaluada individualment i en grup mitjançant la revisió del dossier, les rúbriques previstes i el producte final.

Aquestes rúbriques hauran estat prèviament plantejades i s'hi establirà una dinàmica de consens entre alumnes i professor.

Per tal que l'alumne prengui consciència de la necessitat de conservar el patrimoni, s'aporten notícies sobre destruccions de jaciments per l'acció humana o meteorològica

Instruccions i material

Indicacions per a la recerca de vocabulari llatí relatiu a les parts de les termes i dels temples, fent servir diversos tipus de fonts (diccionaris, biblioteca, internet, audiovisuals).

Treball a l'aula-matèria amb l'ajut de diccionaris i gramàtiques de la morfologia nominal i verbal de les paraules del lèxic donat.

Indicacions precises per a l'elaboració de dossiers en format paper i audiovisual sobre les termes i sobre la Tríada Capitolina amb imatges dels déus, nom llatí i grec, atributs i atribucions, fent una recerca a internet a partir dels enllaços proposats.

Indicacions per al maneig per part dels alumnes de les eines digitals necessàries per dur a terme el projecte, per exemple, com fer un codi QR.

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques del producte o productes obtinguts

Contextualització.

Comentar notícies sobre inauguracions de museus o sales en museus ja existents amb un contingut més diversificat, dirigit a nins, persones amb alguna discapacitat, o amb itineraris diversificats i autònoms.

Analitzar estadístiques sobre visitants als museus per franges

d'edat, per tal que els alumnes reflexionin sobre la pròpia experiència museística.

Primera etapa. Investigació procés individual.

Elaborar un dossier individual amb informació sobre com eren les termes romanes (planta, diferents espais i els seus noms, usos que en feia la població diferenciant homes i dones). El dossier pot tenir forma de carpeta física o virtual.

Fer un esquema de les parts d'un temple romà, comparant-lo amb un dels grecs i incloure'l al dossier. Adjuntar també al dossier la informació obtinguda a partir dels enllaços i la resta de material sobre els déus de la Tríada.

Procés grupal.

Valorar de forma crítica les dades obtingudes.

Reflexionar sobre quina informació s'inclourà al projecte.

Segona etapa. Disseny treball en petit grup.

Elaborar frases curtes en llatí explicant les parts de les termes, utilitzant el vocabulari que han cercat.

Dissenyar els dibuixos o altres materials gràfics sobre els déus que acompanyaran l'explicació.

Pensar quines activitats o jocs poden fer els visitants per entendre millor la funció de cada element del museu.

Treball en gran grup.

Posar en comú el contingut que ha de tenir el projecte.

Tercera etapa. Elaboració.

Distribució de tasques entre els components del grup, creant equips heterogenis, procurant evitar els estereotips i agrupaments massa uniformes.

Elaboració de cartells explicatius sobre les termes i sobre les principals divinitats romanes (la Tríada Capitolina), preferiblement en dues o tres llengües. Retroversió del català al llatí.

Elaboració de cartells informatius en llatí de les diferents estances de les termes, amb una petita frase descriptiva de les seves funcions (amb la corresponent traducció a altres llengües). Retroversió del català al llatí.

Creació dels diferents suports (dibuixos, àudios, vídeos curts, representacions teatrals...) amb la

informació sobre els déus amb els seus atributs per col·locar al recinte del temple.

Disseny de jocs per apropar els visitants a allò que es pot veure al jaciment (panells interactius, jocs per al mòbil, etc.). Es poden elaborar o simplement descriure'ls. Confecció de les instruccions generals per als visitants sobre l'horari, els preus, amb tarifes especials per a diferents col·lectius -podrien explicar el perquè del descompte- i indicacions sobre com s'ha de preservar el patrimoni d'aquest jaciment (normes de comportament al recinte).

Quarta etapa. Presentació.

Cada equip haurà de presentar el seu projecte davant els membres del Consell. La presentació haurà de constar de dues parts: un dossier en paper amb un format acurat i una presentació oral, amb suport digital, que haurà de ser el més dinàmica i atractiva possible, per tal que el jurat pugui fer-se una idea clara sobre com serà el futur museu interactiu.

La difusió del projecte es farà mitjançant l'exposició pública dels projectes a diferents suports del

ESO. 4t curs. Llatí

centre: exposicions, diari de l'escola, pàgina web, etc.

Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques

Per a cada fase del projecte, es disposa d'una rúbrica de revisió i supervisió que permet controlar els progressos i el procés mateix d'aprenentatge i que serveix perquè l'alumne faci seus els objectius de la situació proposada i faci una autoavaluació continuada de la seva feina.

Depenent del moment d'execució del projecte, hi haurà rúbriques individuals, per a petit grup o per a gran grup, que s'aniran omplint per tal de facilitar l'òptima realització del treball.

El professor revisarà en distints moments del procés l'estat de la tasca mitjançant la rúbrica i la revisió dels dossiers.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Avaluació individual: carpeta de cada alumne amb totes les fitxes, esquemes i la resta de material que ha recollit durant la recerca d'informació. També inclou els coneixements previs per escrit i allò nou que hagi après en finalitzar el projecte així com les dificultats que ha trobat en la seva feina.

Cada alumne s'ha de responsabilitzar d'almenys una feina concreta (dibuixar, fer un vídeo o un joc).

Avaluació de l'equip: al dossier de cada grup, hi haurà informació sobre la tasca que s'ha desenvolupat individualment i la que s'ha fet en grup.

Avaluació entre iguals: tots els alumnes qualificaran la presentació de la resta de grups.

Pel que fa a la transferència de coneixements, aquesta situació està connectada amb geografia i història, tecnologia i llengües.

Respecte als blocs, es refereix als Blocs A, C i D dels sabers bàsics de llatí.